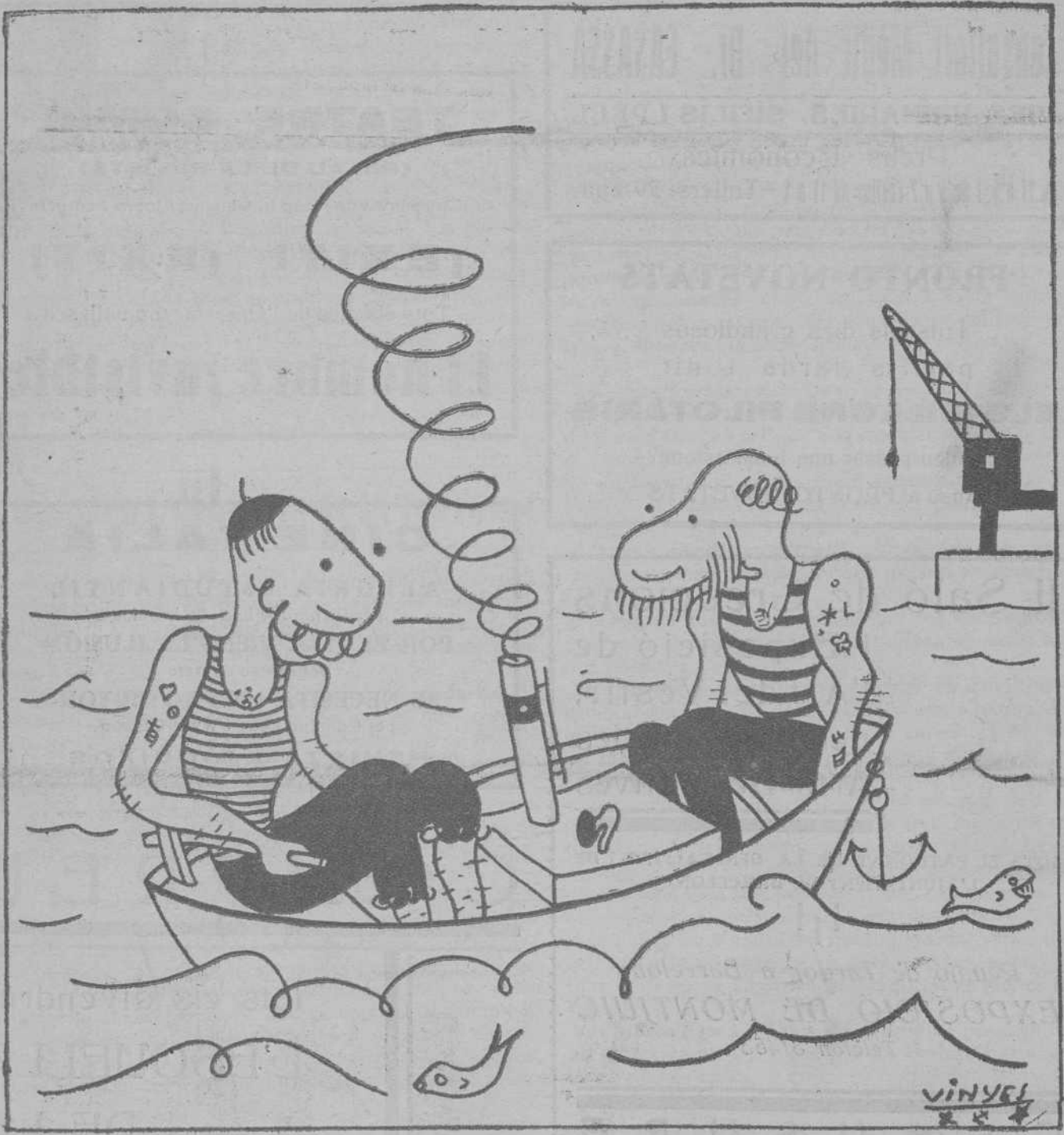

33/3 *Completato*

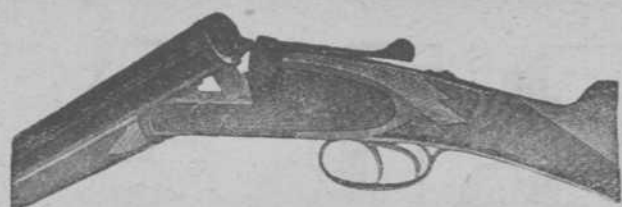
L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

—Sembla mar llisa!
—El corrent va per sota!

**ARMERIA
RADIOS
VARIES
MARQUES**

ESCOPIETES DE CAÇA

VENDES AL COMPTA I A TERMINI

RADIO SALMERON

SALMERON, 105 - BARCELONA - Tel. 78280

Es sol·liciten agents

REGISTRADA

"FIELD"

IMMILLORABLE MAQUINA
DE TALLAR CABELL, A

8 PTES.

DEMANEU-LA A

Ganiveteria ARTERO

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) **BARCELONA**

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINARIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7-Festius de 11 a 1 - Tallers, 29, entl.

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?

Aneu al FRONTÓ NOVETATS

TEATRE COMIC

(PALAU DE LA REVISTA)

Companyia de Josep L. Campua i Josep Santpere

¡EXIT! ¡EXIT!

Tots els dies de l'Opereta vodavillesca

El hombre invisible

CINE TALIA

ALEGRIA ESTUDIANTIL

per Richard Arliss i Jack Oakie

POR EL MAR VIENE LA ILUSIÓN

delissiosa opereta

SE NECESITA UN PROTECTOR

per Edmund Lowe i Wynne Gibson

REVISTA I DIBUIXOS

**El Saló de Creacions
i Exposició de
l'Art del Vestir,
del Moble i de les
Arts Decoratives**

SOTA EL PATRONAT DE LA GENERALITAT I DE
L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Reunió de Tardor a Barcelona

EXPOSICIÓ DE MONTJUIC

Telèfon 31453

CLAUSSURA

Diumenge 10 novembre

COMPREU

fots els divendres

L'ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA --
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pessetes
ESTRANGER: trimestre 5 Pessetes

Política i polítics

I ha moments polítics que us porten a una meditació. Aleshores, deixant d'ésser espectadors actius i apassionats de la política, enfonseu els ulls en la política i en els polítics i us situeu en un marge, com aquell que s'aparta del camí, i s'atura i seu per contemplar el panorama.

Els esdeveniments passats ens han portat aquest atur periòdic i marginal. La mirada política ha lliscat tan furient vora nostra, que gairebé ens n'hem sentit apartats, i això ha fet que ens fixéssim més en l'aigua arremolinada que passava.

La veritat és que poques vegades l'aigua d'un temporal polític havia deixat descobertes tantes rels, tant pedruscall, tants encavorcaments. Ens ha estat possible contemplar un subsòl polític ple, a desdir, de forats de rates.

Les coses que hem vist!

Compreu L'Esquella de la Torratxa

Com ens ha semblat extraordinària la posició dels qui ho tapen tot, en dir que es tracta de maniobres polítiques, i se us presenten fent sortit rases de la seva boca, com el prestidigitador fa sortir cintes d'un barret.

¡Com ens ha semblat extraordinària la solidarització automàtica dels grups, com si fossin tots uns, com si una descoberta d'immoralitats i de brutícies, no fos altra cosa que un accident del treball, facilíssim de passar al qui treballa!

¡Com ens ha semblat extraordinària la persistència a sostenir-se en llocs que semblaven ja impossibles de poder hostatjar els qui havien estat objecte d'inculpacions!

I que consti que ja fa molt temps que el rum-rum de l'escàndol de l'afer del joc havia arribat a moltes orelles. Però ningú no se n'havia volgut assabentar! En política, únicament es desconfia de l'enemic. Quan es tenen partidaris, es tenen només per enfilferar-los dintre la cleda beata de les confiances il·limitades. I aquests partidaris són els qui fan d'escut i els qui s'encarreguen de dir «calúmnies polítiques, llençades, amb fins polítics, damunt d'uns homes sense màcula».

Llegiu L'Esquella de la Torratxa

¡Oh, com queda petit el Topaze davant de l'extens panorama de «polítics en la intimitat», que hem pogut presenciar aquests dies. ¡Quina «Cort dels Miracles» més daurada!

I ja no ha estat un fet determinat, per escandalós que sigui, el que se'ns ha apropat a la meditació; ha estat tot un joc polític, tot un moviment de política, amb el que fan els qui ataquen i els qui es defensen, amb el que volen conservar els uns i amb el que volen guanyar els altres; amb conferències, amb anades i vingudes, amb vacil·lacions, amb maniobres ofensives i defensives.

De sobte, i d'entre la confusió de l'espectacle, ha sortit d'un grup una veu que ha dit: «Cal moralitzar la nostra fracció.» Has reconegut la veu i t'has preguntat amb sorpresa: —Aquest que llença el crit de moralitzar ¿no és aquell del qual s'havia murmurat —(com s'havia murmurat d'aquest afer del joc)—, que estava ficat en negocis il·lícits,

—«Ens canviarem el nom, el nom del partit»—, ha dit un altre amb certa recança i fent adonar que dol mudar de nom com li dol a una societat ben acreditada el canvi. Naturalment que això és pot adobar, com ho adoben les societats, dient per exemple: —«Gran Partido del Equilibrio», sucesor del gran Partido Radical».

¡Quin fàstic tot plegat! ¡Quin desencís per als comptats homes de bona fe que militen en determinats partits!

I aquest fàstic és agreujat per les solidaritzacions que veus i palpes i per les complaences equilibristes que observes.

Al poble —naturalment, el poble és simplista—, li sembla que amb els polítics que roben s'hauria de fer el mateix que amb el lladre del carrer, ja no volem dir més! El poble no s'explica —naturalment, el poble és simplista—, que el qui furta un pa pugui anar a la presó i els que fiquen la mà a les carteres dels altres se'ls hagi de tenir tota mena de consideracions i fins sostenir-los malgrat que el fet sigui conegut, encara que el fet no hagi transcendit al públic.

—«Això s'ha descobert per atzar i a empentes —diu el poble, que, naturalment, és simplista!— ¿Quant més i més no s'haurà fet que ha quedat sense descobrir? Qui fa un cove fa un cistell. Quan se sap aprofitar el desig de jugar, se saben aprofitar moltes altres coses!»

Oh! política i polítics que no sabeu posar la Nació a l'altura que li cal i que feu tot l'esforç per a posar-la a l'altura vostra.

¿Amb quin dret condemneu, polítics, el lladre vulgar? I ja no volem preguntar ¿amb quin dret us abrigueu amb la bandera de la Pàtria?

Preguntes en vers

Aquestes preguntes en vers no les fem ara. Les havíem fetes en temps oportú i quan la contestació podia ésser un interrogant. Avui, malgrat les fem, sabem que la contestació és clara :

¿Per quins set sous, per quins misteris
 Rocha ha passat per tots els ministeris?
 ¿Es que té molt talent? Volem creure que sí...
 Talent... i un bon padrí.
 D'Estat a Instrucció. Abans Guerra i Marina.
 Rocha ha anat i vingut com una serpentina
 llençada per miracle el 14 d'abril.
 Una fada benigna el duu lligat d'un fil
 per aquests laberintes i trencacolls polítics,
 d'on uns en surten grassos i hi van entrar raquítics,
 d'on uns en surten savis, flamants i patentats
 i altres amb la camisa i el nom esparracats!
 Rocha, magnífic Rocha, cinc vegades ministre
 malgrat el foc polític, fragorós i sinistre,
 que ajunta genis, sasis i polítics patum
 com tots aquells ninots de dintre un pim, pam, pum.
 Rocha, magnífic Rocha, vivent enciclopèdia,
 heroi acreditat de tres anys de comèdia
 en els quals s'ha pogut passar pels ministeris
 agafat per la mà del padrí dels misteris :
 en saludar-te a tu —gran representatiu—,
 pensem que no és l'estiu quan tota cuca viu ;
 qui té talent, i és savi, i es cerca un bon costat,
 pot viure —formigueta— tota una eternitat.

Ja tenen feina !

Què faran? ¿Es ficaran a un covent seguint la ratlla evolutiva que havien emprès? ¿L'un es farà de l'ordre de Sant Pancràs i l'altre vestirà els hàbits jesuítics per emular el Pare Laburu i explicar com es toregen set braus?

No! Tant l'un com l'altre es dedicaran tota la vida a netejar-se l'honra, aquesta honra tacada per l'afer del joc. En aquest rentatge hi pensen esmerçar temps i fortuna.

Preparem-nos a veure pujar el kaol!

Les llàgrimes d'en Lerroux

Fins ara només coneixíem «Les llàgrimes d'Angelina».

Ara coneixem : «Les llàgrimes d'en Lerroux». N'és autor el senyor Rey Mora. I, segons ell, es tracta d'unes llàgrimes que demanen venjança i que seran venjades!

Frases finals

Si es troba una frase final ben patètica, es pot passar fàcilment a la posteritat.

Neró ens va deixar embolcallat amb aquell crit apoteòsic : —«Quin gran artista perd el món!»

En Pic i Pon ens ha deixat, exclamant : —«Es tracta d'una maniobra per a desprestigiar el règim. Ho oferim tot en holocaust a la Pàtria i a la República.»

D'això se'n diu tenir més eloqüència que l'autor d'«El Divino Impaciente».

Més frases

—«Me'n vaig, però tornaré. No vull fer servir el banc blau de barricada.»

Tots tornarem— tornarem a trobar-nos en aquella vall estreta i fosca que diuen que se'n diu la Vall de Josafat.

En aquesta vall, hi creiem sota la paraula d'honor que amb referència a la seva existència ens ha donat el senyor Gil Robles!

El batibull d'aquests dies...

El batibull d'aquests dies ha esborrat moltes petites coses saboroses que eren dignes de comentari.

¿Què més deliciosament arcaic que aquest intent de duel entre els senyors Carles Cortina i Giner, alt empleat Municipal i el senyor de Jaumar i de Bofarull, President de Governació?

Carles Cortina —segons noves que ens han arribat— va anar al secretari de l'Ajuntament, senyor Pi i Sunyer i va contar-li el cas. —«¿Quina mena de duel faria vostè, si es trobés insultat com jo?»— preguntà

—Don Francesc, ¿què portia a la sabata?

melodramàticament el senyor Cortina al Secretari. —«Un duel a mort!» — va contestar-li aquest amb aquella punta d'ironia que li és peculiar.

¿I l'anada dels padrins a trobar el senyor Jaumar? —«No em puc batre! Les meves creences m'ho priven» — deia patèticament el senyor de Jaumar als padrins. — «Ultra això, he de dir-li que jo sóc el cap, és a dir el general», feia el senyor de Jaumar, creixent-se.

Molt decoratiu això del duel i molt d'aquest temps polític: temps d'espansios i d'espases!

Versos d'en Sagarra

Són versos d'en Sagarra tots els versos que se li atribueixen?

¿No li passarà com al Rector de Vallfogona?

Aquest darrers dies, malgrat la feina trepidant que ha donat al poeta Sagarra l'escriure a pas de tren el seu «Roser florit», encara ha pogut dedicar una quarteta al seu gran amic Rahola, Ministre de Marina, reenganxat.

La quarteta s'ha de recitar després d'haver preguntat amb veu de misteri: —«¿Sabeu la gran revolució que el senyor Rahola, prepara en el seu Ministeri? Ha fet ja tot el que podia fer, aquesta és la seva darrera resolució.»

I ara s'engeja la quarteta atribuïda al poeta dit de Catalunya:

—«El senyor Pere Rahola,
que és Ministre de Marina
decreta que a la... pistola
se la nomeni... carrabina.»

Al vers darrer li sobra una síl·laba. Es molt probable que sigui fet expressament per poder substituir això de «carrabina» per un nom de peix.

Ai aquest poeta Josep M. de Sagarra, tan poeta i tan bromista, àdhuc amb els íntims!

L'Alba

—«Apunta l'alba enllà del mar» —es deia en una cançó de Josep Anselm Claver.

Ai, l'alba!

A l'hora de l'alba pensem en cinematògrafs, en fallides d'empreses, i en parents que continuen cobrant trenta mil pessetes.

Hi ha albes lleganyoses, albes tèrboles, albes grises, albes llefiscoses. I nosaltres voldríem l'alba clara que no ve, una altra alba.

Ens desplaui tant constatar que tots són uns...

Un any.

L'altre dia un amic nostre es feia aquestes reflexions, amb un absolut oblit de la censura.

—«Ens imposaren això i la seva imposició va portar el 6 d'octubre. Això era el que havia de salvar Espanya!»

Ha passat un any. A l'hora del balanç, quan el que fou imposat per la violència cau podrit i desfet i es pot veure que era el que els revoltats pressentiren que era, hom gira els ulls cap enlaire i pregunta:

—«Senyor ¿què hi dieu vós? Qui tenia raó? ¿Amb que es paga el mal que s'ha fet?»

Els planys i les consideracions del nostre amic eren més punyents i amples encara. Però renunciem a continuar-los!

Sant Pancràs gloriós!

Fa un parell de setmanes que els fidels devots del Sant Pancràs, que fa miracles des del seu altar de l'Església de Sant Josep Oriol, podien admirar la gran il·luminació que es feia al Sant: Allò vessava de ciris encesos.

—«¿Qui portarà tanta cera?» —diu que exclamaven els fidels.

Ara que el Sant ja no té ciris, s'ha pogut esbrinar qui era ofrenador devot: es tractava d'en Pic i Pon que demanava al sant «una beneïda gràcia».

Però sigui per al que sigui, per desagraïment, per massa feina, o perquè Sant Pancràs secundés la manobra: es veu que no va venir la gràcia demanada amb tanta il·luminació de ciri pel senyor Pic i Pon. I és que hi ha Sants que algunes vegades!...

El senyor Galante

«Yo, galante i calavera.»

Això és un vers del «Tenorio».

L'apropament de Totsants és molt perillós per als «galantes». Se'n van al cementiri.

Això malgrat siguin «galantes» de la primera i segona «sanjurjades».

Oració als morts

Reposen en pau! Feia temps que eren una supervivència desfigurada. Dels equivalents als de la F. A. I. d'avui, havien passat al panxacontentisme del cigar havà i de l'auto. Adhuc els negocis s'havien canviat: els d'ahir eren de carteta; els actuals d'«straperlo».

Quin terme mig el vostre: llast, pes mort, entrebanc!

Reposen en pau morts polítics de molts anys, sangoneres de l'Estat, vividors a costelles del poble, paràsits de la Pàtria!

Resten, encara dels vostres, en aquest món de mones, tres representants: un que ja us fuig, altres dos salvats de la mort a darrera hora i representants d'uns que foren en aquestes catacumbes de mòmies que presideixen —morts també— els destins d'un poble.

Per poc temps en teniu: ni com a pegat enganxen.

Aquesta nostra oració als morts la resaran damunt vostre Catalunya i Espanya.

—Bé, no ho *negus*: la solució d'aquesta crisi ha estat una injecció d'oli alcanforat.

GLOSSARI

MORTS QUE FAN EL VIU

En un monestir de Santaren (Portugal) fa molts anys hi havia, no sé si hi és encara, un epitafi que deia:

«Ací jau Vasco Figueira, mort
contra la seva voluntat.»

Aquesta làpida funerària val tan or com pesa i la seva inscripció, digna pel seu humorisme filosòfic d'èsser redactada per un gat dels frares, dóna més rendiment que el que hom es prometia de l'exploració de l'«Straperlo».

Voleu res més eloqüent i evocador que els concisos, però expressius, mots de l'epitafi de Santaren. El «fidalgo» no es resignava a desaparèixer del món dels vius; en protestava amb tota l'ànima, ànima que, segurament, si hem de creure els espiritistes, degué fer-ne de verdes i de madures per a immoralitzar la seva disconformitat amb els capriciosos designis de la Pàrca.

¡Quants són els morts que no s'avenen a la passivitat del repòs i que intenten sobreviure's per tal de fer la llesca als qui resten mentre ells van tirant de la rifeta!

Els uns volen perpetuar llur record per mitjà de la presència material de la pallofa convertida en pergamí i les carns a punt de moixama. Altres, juguen a fer el paper d'espectres i, quan no s'entenen a donar

—¿D'on ho deu haver tret, el noi, que això escalfava tant?

copets a les parets, a apagar llums i a entelar miralls per a esglai dels babaus que creuen amb les ànimes en pena, reproduïxen escenes de gran estil per tal de donar la raó als qui opinen que els morts manen. N'hi ha que, morts i tot, són amatents a flairar l'oloreta de les cuines en funcions, i copsen el dring de la moneda i saben filtrar-se per les parets, a l'hora escaient, com el «Comendador» del «Tenorio». Els més, donen fe de la presència llur per la putrefacció i pels cucs.

De tota aquesta mena de cadàvers inconformistes en topem a cada cantonada i els descobrim barrejats entre els vius. El santoral i els manuals d'història són plens de mòmies que s'obstinen a durar. Si anem a l'estadi dels espectres, amb música de «Marxa de Càdiç» i altres absoltes per l'estil, trobarem els fantasmes faceciosos que fan d'espantall de velles i criatures. On remarcarem, però, la revifalla macabra és en certs fets i esdeveniments en els quals surten de llurs tombes, bo i arrossegant la mortalla, aquells «pícaros», «rufianes» i «tahures» immortalitzats, aquesta és la paraula justa, en «Rinconete y Cortadillo», «Sueño de las Calaveras», «El lazarrillo de Tormes» i, sobretot, en aquell personatge-símbol, Ginesillo de Pasamonte, arrencat de la realitat pel genial creador del «Quijote». I com que la «conlleuancía», sinó és raó d'un sistema, és una manera de capturar-se, d'estrenger llaços i d'afiançar amistats, els catalans hi contribuïm amb aquell magnífic «Josepet de Sant Celoni», del gran Rossinyol, personatge que ha gaudit més vida i salut de la que el seu il·lustre autor li pronosticava.

Nosaltres som dels qui creuen que la fossa és per als morts i les lloses per a tapar-los, amb tots els respectes, i no hem de permetre, per la salut i la tranquil·litat dels vius i per raons d'higiene, que es fiquin en afers dels vius, baldament sàpiguen fer el «viu». Un nou règim que s'instaura ve a ésser com una caiguda de la fulla i un solemni enterrament dels morts del règim traspasat. I si hi ha algú que no s'hi avingui, cal emprar la pala i la calç. Tot, menys permetre que la corrupció ens emmetzini l'aire i que encara hàgim de galejar les facècies dels morts castissos amb aquella copla que començava:

«¡ Olé, cadáver,
viva tu gracia,
viva tu sal! »

PENICAL

Aquest número ha estat
visat per la censura

Esports

Cronòmetre

BARCELONA-ESPANYOL I L'ACABAMENT DEL SUPER-REGIONAL CATALA

Diuenge acabà la competició regional per tot Espanya. A Catalunya, el Barcelona continua imbatut amb divuit punts i sembla que ha quedat confirmat el nostre pronòstic en aquest aspecte.

Vam dir, en iniciar-se el campionat, que el Barcelona seria campió abans de les dues darreres jornades o sigui tres dates abans del darrer partit, i ha passat exactament igual com vàrem dir. L'Espanyol era el nostre segon classificat, i el Sabadell el tercer. Els fets han portat les coses per un camí ben diferent, puix que els equips han donat sorpreses i han evidenciat un desgavell que potser està justificat en el camí de regularitat que ha fet el Barcelona.

Quan el club blau-grana anava a la deriva, els altres clubs pujaven de nivell moral i agafaven empena; ara que el Barcelona ha vençut amplament els partits jugats a casa i fora de casa, els clubs catalans han perdut la brúixola i ens trobem a la darrera jornada que el mateix pot quedar sots-campió el Badalona que el Sabadell. Si el Sabadell guanya aquest colze a colze del marcador, el veurem sots-campió, àdhuc amb el curs irregular que ha portat a la competició.

Un partit interessant ens anuncia la propera jornada, i aquest és el que lliuraran, a les Corts, el Barcelona i l'Espanyol.

Altaveu indiscret

(PRONOSTIC DE FUTBOL)

Triomf absolut. Aquesta vegada ens han fet quedar bé quan ja quasi anàvem a renunciar al pronòstic. Els partits de diuenge van donar per resultat tot el que nosaltres havíem anunciat. Passem a comprovar-ho.

Diem que el Barcelona guanyaria «per un tres a un, o una diferència semblant d'un mínim de dos gols», i va guanyar per dos a cap al Badalona; vam dir que el Júpiter perdria amb el Sabadell, i va perdre i vam anunciar que l'Espanyol guanyaria el Girona per 2 a 1 i el resultat fou exacte. Va per les errades d'altres dies.

Ara, llençarem el pronòstic per a diuenge.

El Girona i el Sabadell empataran a un gol; el Badalona i el Júpiter empararan a dos; i el Barcelona guanyarà a l'Espanyol per dos gols a un.

I a esperar ara el resultat per veure si hem filat gaire prim.

* * *

Cels Mariño, l'atleta complet, ha renovat a Montjuic el títol de campió espanyol de Decathlon. La seva figura d'atleta perfecta, el seu estil el fan un tipus que honora la raça a què pertany. Galícia pot estar-ne orgullosa.

* * *

Canyardo torna a refer-se d'actuacions deficientes i sembla que va reconquerint la forma perduda. Ha fet el segon lloc al darrer campionat de Catalunya.

El que cal consignar per damunt de tot és el triomf de la modestia; la conquesta del títol de campió pel brau Gimeno.

* * *

El quinze de Rugby del Barcelona va vèncer per 12 a cap al de l'Horitzó.

Cal convenir que l'Horitzó té un horitzó molt obscur.

* * *

Res ho pot decidir per al Barcelona aquest encontre, puix que solament l'afany d'acabar el campionat imbatut pot animar-lo a vèncer, i si únicament l'Espanyol pot trobar quelcom interessant en la partida tenint en compte que si guanya quedarà encara ben situat en la classificació i que si perd la pèrdua representaria un possible perjudici econòmic per al club, car el primer partit de campionat de Lliga és un Espanyol-Barcelona a can Ribà.

Es de suposar que l'Espanyol jugarà el millor partit del campionat català, i que cercarà dur-se'n els dos punts o almenys empatar, per tal d'evidenciar un retrobament de forma física i animar els seus incondicionals que no miren amb la mateixa indiferència que els directius, les pallisses que ha anat rebent l'equip, en el que porta de temporada.

Podria ésser que aquest Barcelona-Espanyol fos la llavor d'un desvetllament d'aquella rivalitat tradicional, si l'equip blanc-blau aconseguís vèncer. Hom diu que els directius han dit a alguns jugadors del primer equip que segons sigui la seva actuació els pot caure la baixa perquè vagin a vegetar allí on millor els plagui.

El campionat català quedarà liquidat diuenge; ara veurem si és possible o no que el Barcelona l'acabi sense perdre, cosa que faria molt respecte als seus competidors del campionat de Lliga i que produiria a l'equip català una tal dosi d'optimisme que li fóra molt beneficiosa per a començar la breuga a la difícil competició lliguera.

AQUELL

El seleccionador nacional de futbol sembla que, com a bon basc, s'ha adonat que hi ha un jugador a l'Irún que fóra un excel·lent mig-centre per a l'equip nacional i que la línia mitjana d'Espanya hauria d'ésser, segons ha dit darrerament Cilaurren-Arana-Ipiña.

Felicitem Garcia Salazar pel seu esperit regionalista. L'home tira per casa.

* * *

El diuenge darrer començà el campionat català de hoquei i la primera jornada ha donat un espant al degà Polo amb una actuació inesperada del Condal, el qual es va permetre el luxe de fer un 3 a 2 al terreny del Polo.

Sembla que el jove Condal donarà molts maldecaps i que farà córrer els veterans.

* * *

A la competició catalana de Primera Categoria «B» (futbol) també hi ha sorpreses de gruixària.

El diuenge, l'Horta va vèncer el Sant Andreu al seu camp mateix de la barriada andreuenca, tot i què el Sant Andreu és un dels equips que més actuacions vistoses ha fet al seu grup, en les darreres jornades.

Cal reconèixer que en futbol no hi ha cap pronòstic segur.

* * *

El Comitè de Competició de la Federació de Futbol ha passat per moments d'angúnia. Els clubs de Primera Categoria li anaven a donar un vot de censura, i sols per dos vots i una abstenció aguanta el tipus sense dimitir.

Creiem que els dos membres del Comitè, que representen els clubs que van donar aquesta votació tan migrada, han quedat en situació inconfortable.

* * *

Les curses de llebrers continuen omplint els nostres candòdroms, i l'afició als gossos augmenta cada dia.

El candòdrom de la carretera de Sarrià ha començat bé i es registren èxits en totes les proves que es corren.

Aviat els quissòdroms barcelonins arrelaran tan profundament que no hi haurà cap esport d'apostes que li passi la mà per la cara.

“MERIENDAS FRATERNALES”
Com les cel·lebraven avans

“MERIENDAS FRATERNALES”
i com les cel·lebren ara

Cinema

ASTORIA: *Corazones Rotos*, amb Katherine Hepburn i Charles Boyer.

Encara que només fos per veure el treball que fa en aquest film la meravellosa actriu Katherine Hepburn es podria veure el film.

Val a dir que el film és fet per al seu lluïment, i aquest lluïment queda assolit de faísó definitiva.

Podreu sortir del cinema i no recordar molts episodis de la cinta, podreu fins oblidar parts de l'argument un xic inconsistent, però no oblidareu la tasca de Katherine Hepburn, en aquesta gran pel·lícula, marca Ràdio.

El director del film Phillip Moëller demostra a cada moment que s'adona que dirigeix una actriu eminent.

* * *

L'últim contrabandista és Miquel Fleta. El presentarà el repertori M. de Miguel.

Fem avinent que aquest «últim contrabandista» és el últim contrabandista de la muntanya.

El de la Mediterrània encara continua essent aquell altre.

* * *

URQUINAONA: *El Duque de Hierro* de l'Atlàntic Film. Una imprecisa evocació de moments de la vida del duc de Wellington.

La interpretació que George Arliss dona al rol del Duc no ens ha pas entusiasmat: la trobem grisa. Però, malgrat això, quan la imprecisió de l'evocació i la grisor de l'interpret s'arriben a ofegar, el film té consistència.

Bones escenes de la batalla de Waterloo. S'hi veu la mà enrapadora de Víctor Saville.

* * *

—¿Per què va embarcar-se així, don Juan?

—Per exigència del càrrec. No oblidí que era a Marina.

FEMINA: *Nido de águilas*. ¿Voleu dir que no havíem vist aquest film?

Si és estrena, s'hi assembla tant que es podia prescindir molt bé de fer-lo.

Llàstima el treball que hi ha esmerçat Wallace Beery.

* * *

CATALUNYA: Encara un altra setmana de «Nobleza Baturra».

* * *

TIVOLI: *La Dama de las Camelias*, el film, segons l'empresa, tan esperat per les dones.

Si al Tivoli continuen fent aquesta mena de films tan esperats, suposem que no trigaran a tancar.

* * *

Banquet homenatge al Director de la «Hispano-Fox Film», dedicat a Mr. S. S. Horen pels elements cinematogràfics, amb motiu del seu nomenament d'Oficial de l'Ordre de la República.

Foren més de dos-cents els qui s'assegueren a les taules del Ritz al voltant de Mr. S. S. Horen. Es reberen més de cent telegrams d'adhesió.

Hi hagueren discursos i un emocionat parlament final de regreiciament. El Director de la «Hispano-Fox-Film», va dir que els seus mereixements, sense la cooperació que li han donat tots els de la casa, no haurien merescut recompensa.

Una festa ben simpàtica.

* * *

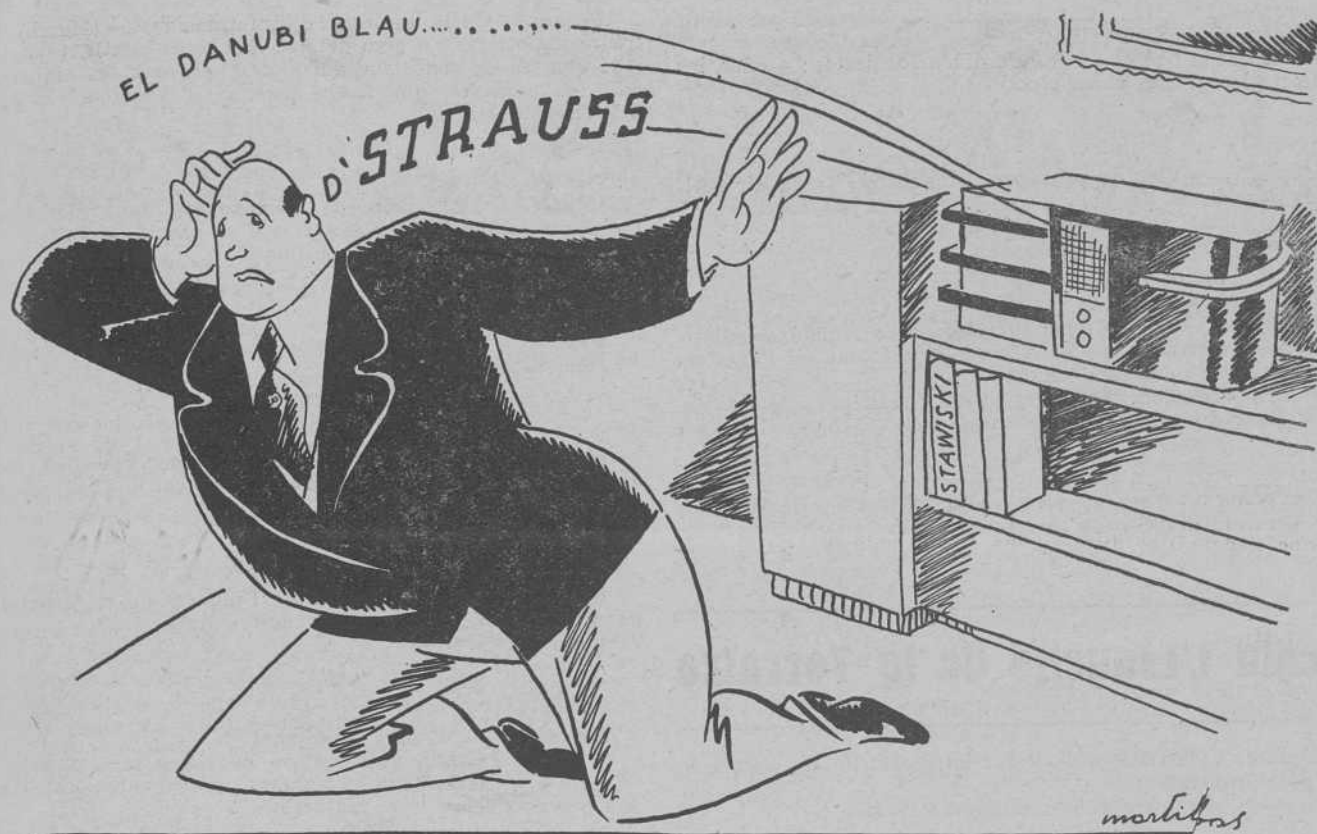
La Granvia amb música d'Straus.

—Soy el rata primerol..

—Y yo el segundo...

—Y yo el tercero...

Tot això son columnes, ai, calúmnies!

FANTASIO : *Barcarola*.
Ai, no me la cantes!
El film és fet a Venècia. Canals. Carquinyolisme i amors de recepta.

* * *

COLISEUM : *Las Cruzadas*. Un film «monstre». Confessem que aquests films ens atorrollen. I que en veure avui Ricards, Cors de Lleó, i Princeses Berengueles ens fa l'efecte de badoquejar, no de veure.

No sentim cap simpatia per al senyor Cècil B. de Mille. El que fa, ens sembla un art sorprenent d'enganyar pagesos. Consti que avui tampoc no podríem llegir Wàlter Scott. Sembla un destí del cinema portar-nos per novetats cavalca-des rànçies.

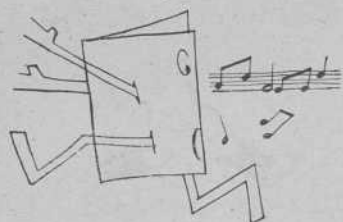
Nosaltres acceptem les interpretacions històriques. No podem sofrir les cavalcades carnavalesques, estil de les que ens donava el senyor Pic i Pon, per ben fetes que siguin aquestes cavalcades. I quan a això, s'hi afegeix un desig de plaure a determinat sector, molt menys.

Que quedin per al senyor Cècil B. de Mille i els badocs, les 20.000 comparses, les armes copiades de les dels Museus, els 300 estels cinematogràfics i els sis o set milions, despesos en la pel·lícula.

Croniqueia de la setmana

Barcelona. — El diumenge passat, dia en què els diaris publicaven el dictamen dels 25 i la carta d'Strauss, «El Día

Gráfico» publicava, com a fons, un article de gàngters. D'això se'n diu oportunitat!

* * *

Barcelona. — Fa un any de l'assassinat del periodista. Sirval. Dimitri, per ara, passejant.

* * *

Barcelona. — El Brusi diu que la carta d'Strauss «ha puesto a España en berlina».

Oh el venturós silenci dels temps de la dictadura!

* * *

Barcelona. — Els diaris del Pic han estat els únics que no han publicat la carta de l'Strauss.

Un oblit el pot tenir tothom!

* * *

Madrid. — «Es diu que Guerra del Río es separa del Partit Radical.»

Ve li costa prou!

* * *

Barcelona. — El senyor Pic no va assistir a l'estrena de l'obra del nostre company Ramon Vinyes, titulada «Entre dues músiques».

El Pic en té prou amb una música : la d'Strauss.

* * *

Barcelona. — Han estat ajornades les eleccions per acord del Govern de la Generalitat.

I així queda ben clar allò que diuen les dretes: —«Són les esquerres les qui no volen eleccions.»

* * *

Madrid. — «Vinc de provar-me el gabany» — va dir l'Alba als periodistes.

Pels radicals aquests són dies de prova!
Per als radicals aquests són dies de prova!

* * *

Barcelona. — ¿Heu remarcat amb quina fruïció els diaris de dreta remarquen que el Vinardell, encartat en l'«afaire» Strauss, és un periodista català?

Sí! El Vinardell és un periodista català però dels facturats a Madrid per allò del patriotisme i de «ancha es Castilla».

* * *

Barcelona. — Tothom creia que el Sigfrid era de Wàgner. I ara resulta d'Strauss!

* * *

Llegiu L'Esquella de la Torratxa

Madrid. — En Pérez de Rozas ha parlat de «la part sana del partit radical».

Això vol dir que n'hi ha una que no és sana.

* * *

Madrid. — Diu Salazar Alonso: —«Tot és un fantasia, una ficció.»

Salazar Alonso, recordant-se que abans era perruquer, deu voler dir «una fricció».

* * *

Madrid. — Un rotatiu madrileny parla de la fundació del «Club Femenino de Deportes» de Madrid, i diu: —«Per primera vegada a Espanya les dones funden un club esportiu.» Nosaltres ja fa temps que tenim el «Club Femení d'Esports».

Una de dues, o el món per a la gent de Madrid no passa de la Porta del Sol, o fan separatisme.

* * *

Barcelona. — El venerable Brusi ha publicat dues fotografies dels aristòcrates que van anar a Roma.

Qui les hagi vistes haurà pogut comprovar la importància exacta de les forces monàrquiques.

* * *

Madrid. — «A B C» diu que això, amb la Monarquia, no passava.

Hauria d'haver dit que no esclatava així, violentament. Com que el Borbó era el primer que cobrava, semblants escàndols es silenciaven.

* * *

Madrid. — Els esforços d'«Informaciones» (March) per treure importància a això del joc han estat inútils.

I com és de consuetud s'han desfogat amb les esquerres; amb les esquerres que també posaren d'evidència els grans negocis d'en March.

* * *

Madrid. — El comte de Romanones, amb referència a l'afere Strauss ha dit que es tracta d'un afer de xavalla.

No tothom pot manejar milions!

* * *

Mèxic. — «L'aviador Pombo ha embarcat cap Espanya.»
¿Qui és aquest Pombo?

* * *

Madrid. — S'ha sabut perquè Santiago Vinardell corria cap amunt i cap avall amb tanta persistència.

Fomentava el turisme!

* * *

Barcelona. — El Conseller de Finances de la Generalitat ha dit: —«Estic absolutament desorientat.»

Visca la sinceritat!

* * *

Barcelona. — Diàleg municipal:

—Senyor Jaumar, vull que em doni una satisfacció!

—La hi donarè, quan en aquesta casa en pugui caçar una. Ara per ara, només caço maldecaps.

* * *

Barcelona. — Diuen que l'Estadella es separa de l'organització radical.

Està d'ella fins al coronell!

* * *

Madrid. — Hi ha qui pregunta: —¿Què s'ha fet l'Emiliano?

—«Aquesta vegada no hi serà» —responen altres.

* * *

Barcelona. — «El senyor Mallen és baixa del partit radical.»

Al senyor Mallen no l'havien fet res, ni regidor, la qual cosa vol dir que volia quelcom.

Compreu L'Esquella de la Torratxa

Madrid. — Tothom s'adona que la música d'Strauss té punts de contacte amb la d'Stawinsky.

La d'ferència és d'una «r».

* * *

València. — «En alguns pobles han quedat dissoltes les entitats radicals.»

La fugida comença. I es tracta de la fugida definitiva.

TELÓ ENLAIRE

Joan Puig i Ferrater ha publicat en «El Diluvió» un article ben interessant que volem comentar. L'article fa referència a l'abundosa collita d'obres presentades al concurs per al premi Ignasi Iglésies d'enguany, 74 obres i Joan Puig i Ferrater es pregunta: «¿Tanta misèria, doncs? ¿Tan misèriós és el Teatre Català que no pugui nodrir una temporada amb un escolliment de deu obres, 5 de regulars i 5 de més importància, d'entre les que es puguin treure de les 74 enviades a concurs?»

Volem subratllar un paràgraf de l'article de Joan Puig i Ferrater: «Ja fa temps que les empreses de Teatre Català s'esforcen a donar la sensació que Catalunya no té autors teatrals.» Això és veritat!

La formació Vila-Daví va començar aquesta tasca que ha estat seguida del tot per la formació Nicolau-Martori.

La formació Vila-Daví, a la caça de l'èxit, acabà exclouent del seu repertori tots els autors de teatre català, per quedar-se amb els dos únics autors ben vistos a la casa: Gastó A. Màntua i Josep Maria de Sagarra. No parlem del noi Bonavia, ni diem res de l'amor artístic que aquesta parella sentí per Ventura Gassol, quan els va semblar que Ventura Gassol podia ésser un èxit.

La formació Nicolau-Martori encara ha limitat més. Ja ha fet una temporada a base de l'estrena d'una obra de Josep Maria de Sagarra, escrita a corre-cuita i amb un paper abundant per a Mercè Nicolau. Per arribar a aquesta estrena ha calgut una traducció d'una obra mediocre francesa i una reposició, a l'atzar, d'una obra d'Angel Guimerà.

Nosaltres, com Puig i Ferrater, creiem que tenim autors de teatre. Josep Canals havia fet bones temporades de teatre català amb autors de casa, que encara tenim. I sense subvenció, que consti! Això que Josep Canals havia ben limitat les seves preferències, cosa que vol dir que encara quedaven autors que s'haurien pogut ben aprofitar.

«Què cal fer davant aquesta situació? Continuar, com fins ara, depenent de formacions més o menys solvents, sense fer-se sentir?»

Fa temps que, des de L'ESQUELLA menem una tempo-

rada de revolta per l'estat actual de coses, i per creure que els autors catalans no haurien d'acceptar viure de les migrades esperances que els doni la primera Mercè Nicolau que passi.

Després de la temporada passada al Poliorama, res no s'havia d'esperar del que pogués fer Mercè Nicolau. Ben al revés: calia saber que, amb ella, continuaria el desprestigi del teatre català i es repetiria allò del «no hi ha obres», tan trompetejat per les dues primeres figures de la formació del Novetats.

Nosaltres també, com ara diu Joan Puig i Ferrater, hem dit moltes vegades que Cata'unya té autors de teatre, bons autors de teatre, autors que encara serien millors si podien veure representades les seves obres. Les Empreses de Teatre Català ho neguen perquè volen l'obra d'èxit fulminant, la que ha de donar diners abundosos per que sí. Si creuen que un autor, que ha donat diners per atzar n'anirà donant aquest autor serà l'exclusiu, malgrat esdevingui el que gairebé sempre esdevé, que aquell autor, que ha tingut un èxit, hagi fet seguir d'aquest èxit, sis o set fracassos.

Diguem, d'una vegada, que fa molt temps que no hem tingut empreses de Teatre Català. Hem tingut empreses que han volgut fer negoci amb obres vagament escrites en català, sense preocupar-se de l'analfabetisme que tinguessin aquestes obres, ni del que contribuïen a desprestigi el nostre teatre. Negoci i res més.

Per la nostra part creiem que els autors catalans han aguantat ja un xic massa!

* * *

El fill de son pare, l'adaptació que Agustí Collado ha fet de la coneguda obra de Felip Melà *Pare vostè la burra, amic*, té un èxit on es representa.

Agustí Collado ha fet una bona adaptació. Hi ha posat enginy, gràcia, i tota aquella facilitat de teatre que és una de les característiques d'Agustí Collado, bon autor del nostre teatre.

* * *

Mestressa, una primera obra d'un autor nou: Antoni Torras, edició de «El Nostre Teatre».

L'obra té un ambient força interessant, i remarcuem, altra vegada, que es tracta d'una primera obra. Creiem que Antoni Torras té condicions d'autor teatral.

* * *

«Teatres Particulars a Barcelona en el segle XVIIIè», de Francesc Curet, publicació de la «Institució del Teatre».

Francesc Curet, company de redacció benivolgut, sap moltes coses. I les sap apreses amb amor i perseverància.

Els segles XVIIIè i XIXè, a Barcelona, tenen pocs secrets per a ell.

Hem dit que aprenia les coses amb amor i perseverància i no ho hem dit per dir-ho ni per fer una frase: les coses sabudes amb amor, es lliuren també amb amor, que és com lliura Francesc Curet el que sap de Barcelona.

Quan Curet comenta fets actuals, el seu comentari té espurneig d'ironia a tall de Anatol France. Quan Curet s'endinsa en el passat, ho fa amb adalament, amb avidesa.

Sense una gran recerca i una directiva d'amor per a recer-car-ho, no haurien pogut ésser donades aquestes dades curioses i efusives, que són les recensions dels «Teatres Particulars de Barcelona en el segle XVIIIè», que ens ha portat Francesc Curet. Aquest llibre és una font de suggeriments i un magatzem d'anotacions. Les publicacions de la «Institució del Teatre» s'han enriquit amb les aportacions valuoses que hi ha fet Francesc Curet.

* * *

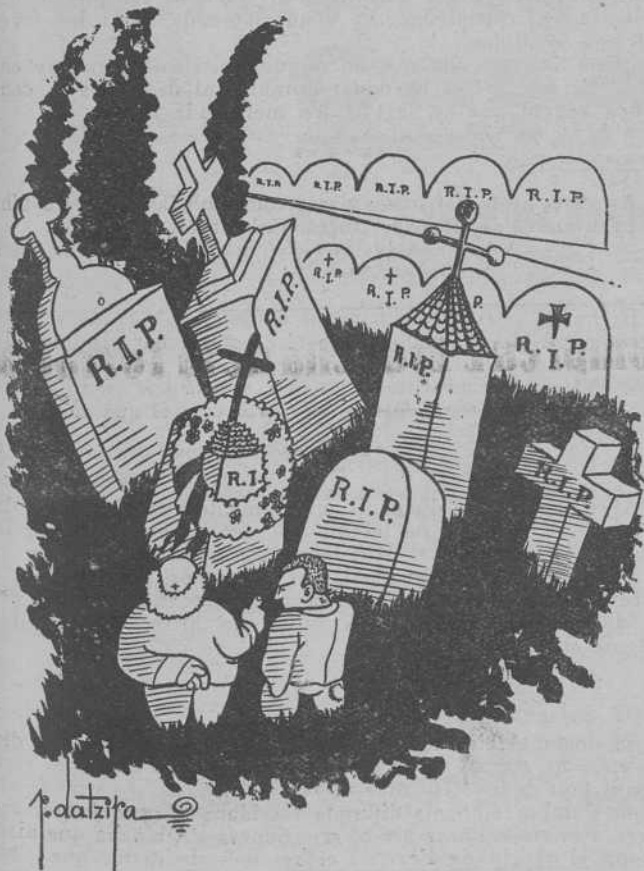
COMIC: Continua l'èxit d'«El Hombre Invisible». Mapy Cortès i Josep Santpere hi ballin una carioica més moguda que la sessió del Parlament, en escatir-se el dictamen de l'afer Strauss.

* * *

Julietta y Romeo del Pelman. Mau!
Es poeta?
Sí... poeta dolent.

* * *

La Pelirroja, dels Torrados. Una cosa més entre les coses cursis, arxicursis, d'aquests senyors!

—Fixa't, diu R. I. P... i hauria de dir R. A. D...

ESQUELLOTS

L'enrenou promogut per l'afer Strauss, un de tants i no pas el més greu, ha tingut la virtut —de tot en diuen virtut— de fer representar el paper de púdiques ploraneres a les vestals de la monarquia caiguda.

¿Cóm gosen a parlar d'ètica política de la monarquia, quan aquesta, precisament, fou l'exponent de totes les corrupcions?

Tots recordem aquells Governadors Civils del vell règim que es feien la barba d'or amb el joc, la prostitució, els fons dels rèptils i altres gangues per l'estil.

Sabem prou bé el que féu i el que va cobrar Alfons per desempenyar el paper no gaire galdós de papallona a Deauville, entre «croupiers» i «demi-mondaines».

No hem perdut encara la memòria del temps de la Dictadura, d'aquell temps en què no es jugava enlloc d'Espanya, precisament perquè així ho havien convingut alguns personatges prou coneguts de la situació d'acord, un acord d'aquelles que es cotitzen, amb els grans Casinos estrangers per tal que els d'ací no els fessin la competència.

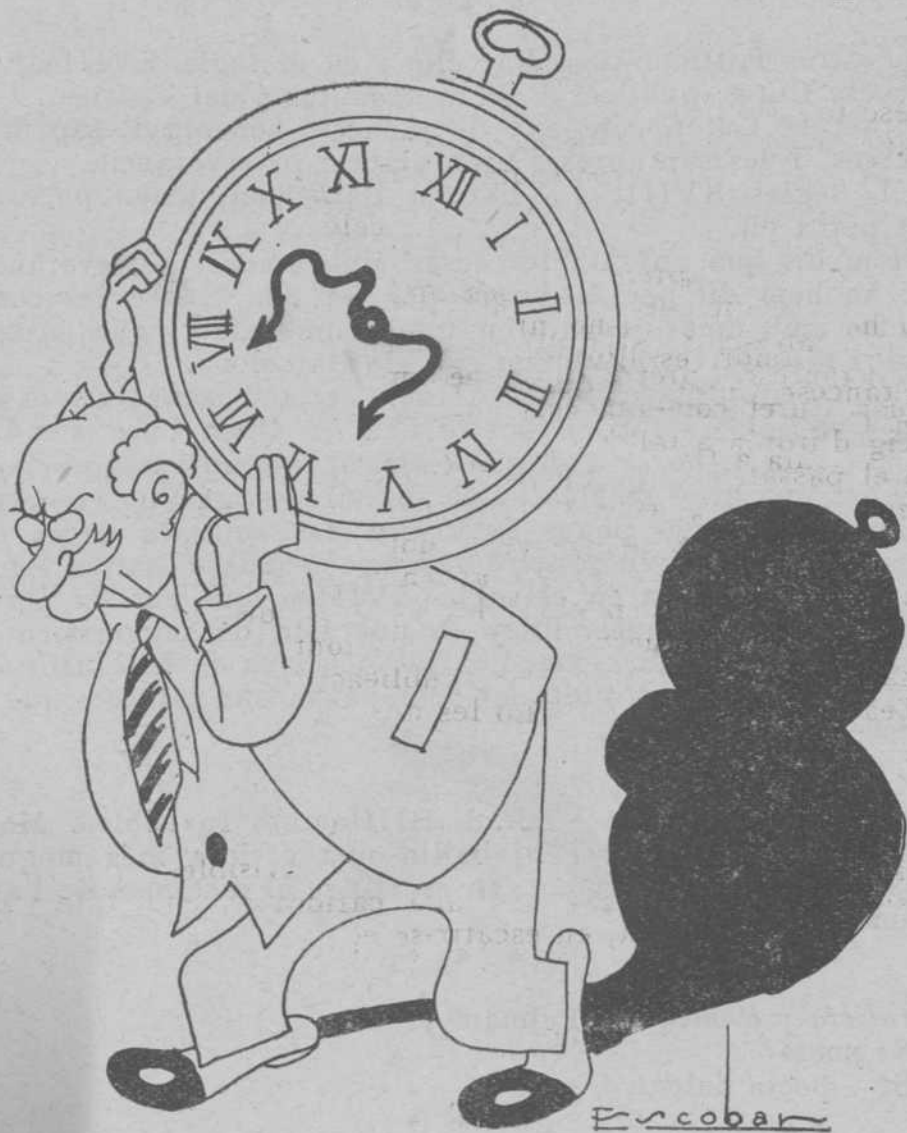
* * *

Els escarafalls dels monàrquics-fariseus són encara menys injustificats si hom té en compte que precisament els gats més vells que s'han destacat en l'assumpte de l'«Straperlo», són gent que havia escrit anys enrera els primers capítols de la seva història tèrbola en temps de la monarquia d'Alfons i amb l'amparança i àdhuc col.laboració dels peixos grossos del borbisme.

La brutícia d'ara no és res més que la deixalla d'aquell pseudo-republicanisme de cambra que vivia i s'engreixava a costa de les esperances i sacrificis dels republicans de bona fe.

* * *

Es ben curiosa la manera de reaccionar de certa gent davant l'escandalós afer Strauss. Sembla que es tracti d'una cosa nova, encara calenta, com sortida tot just del forn. Fa gairebé un any i mig que tothom en parlava *sotto voce* i el diari «El Socialista», de Madrid, publicava articles en els quals es donaven dades precises i es deien les coses pel seu

Plany

—¡l pensar que amb tants de rellotges se'ns ha acabat anar a l'hora!

—Vinc a portar-li aquest diploma d'honor.

—Molt bé! Teníem el March, ens mancava el Diploma..

nom. Els interessats a ofegar l'afer feren la conspiració del silenci i «El Socialista» era denunciat cada dia i les seves edicions recollides.

¿Què ha pasat ara que no tingués justificació un any enrera? Es més. ¿Qui ha donat durant tant de temps la confiança a gent que no se l'havien merescuda mai?

* * *

En certs afers llefiscosos passa com amb la tènica. No n'hi ha prou amb l'expulsió de troços. Cal fer sortit el cap.

* * *

Hi ha un personatge, conegut a bastament, i que sempre *forma* entre els qui manen, que té constantment als llavis la frase tan desacreditada de «menys política i més administració». Ell, de l'administració en diu *ministració*, però així i tot, ha demostrat tenir dots de *ministrar* com el que més.

* * *

Algú, que acaba d'obtenir un premi de qualificació de la Cambra de Diputats, ha fet dir que està disposat a donar la vida i la hisenda per tal de defensar el seu honor.

Per nosaltres, es pot quedar el seu honor, la seva vida i la seva hisenda. Ja en tindriem prou que es retirés al caliu de la llar i que deixés tallar un altre, com es diu vulgarment.

* * *

El doctor Albiñana, monàrquic cent per cent, i no cal dir res més, ha tingut un acudit amb motiu de l'afer que està donant tant de joc. Ha dit que estava disposat a acarar-se en plena Cambra amb els diputats i cridar: *Hagan juego, señores, van cinco duros por el rey*. Suposa l'Albiñana que això apropa el retorn de l'ex-rei, el rei més de cartes que s'ha conegut en el món de la trampa.

Aigü... que...

CORRESPONDENCIA

Josep Nogué. — Llàstima que sigui massa llarg; faci coses curtes.

Carro. — Ha arribat tard. Si podem l'hi publicarem la setmana vinent.

Ciurana. — Provi amb un altre.

Peret. — *Vic.* — Les llonganisses molt bones; el dibuix molt dolent.

Claus. — *Viena.* — Cap dels nostres redactors no té res a veure amb l'assumpte Strauss.

Més Kalé. — I ara! que ens preneu per radicals?

Xic. — *Tarragona.* — No pot ésser; com podeu veure tot aquest número està dedicat als morts.

P. T. — *Ciutat.* — Passi per aquesta Redacció.

El que li ha passat al jueu Strauss ens referma una vella convicció nostra. Els israelites no tenen res a fer ací. Hi perdran bous i esquesles. Deixant apart els «gàngsters» de Nord-Amèrica, solament en certes latituds ha estat possible que els delinqüents i els deshonestos s'organitzessin en partits i ocupessin llocs de responsabilitat.

Els regionalistes troben que s'ha donat massa importància a la cosa. Tenen cert punt de raó. Es tracta d'un afer de xavalla i amb afers d'aquesta mena no es poden construir gratacles ni fer vida de Comte de Monte-Cristo. Ara bé; si l'assumpte té ressò de xavalla, no és pas per modestia dels interessats, sinó perquè el qui havia de fer vessar el corn de l'abundància va recular escarmentat tan bon punt va obrir l'aixeta. Les coses clares.

I ara que hem parlat del joc, ¿per què no es parla del blat, del sucre i de tantes altres coses en les quals els puntals del bloc es poden tractar de tu? Calen dues coses: llibertat d'expressió i eleccions.

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diatèria - Raigs X

Director: Doctor J. RIU
Diumenges, de 10 a 1

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
NOU DE LA RAMBLA, 18

GRANS LIQUIDACIONS I REBAIXES DE PREUS

Casa BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA I CAMISERIA SISTEMA NORD-AMERICA

Amb ocasió de formidables compres amb baixes de preus, li permeten oferir-vos aquesta temporada grans avantatjes amb TRAJOS I ABRICS.

Els nostres aparadors són els més grans i més ben presentats de tot Barcelona d'indumentària masculina, i vos donaran reflexe exacte de la moda per escollir la elegància que més vos convingui.

Amb la CASA BASTIDA no hi poden res els seus competidors. Es la única casa que cada any veu augmentada la seva clientela i la xifra de negoci des de la seva fundació, gràcies a adoptar els gustos més moderns als sorprenents preus següents:

100.000 Trajos de 20 a 50 pessetes i classe més superior de 60 a 70 pessetes

100.000 Abrics de 25 a 50 pessetes i classe més superior de 60 a 75 »

100.000 Pantalons de 5 a 10 ptes. i classe més superior de 12 a 20 »

100.000 Impermeables Plum's, Trinxeres i Xecos des de 15 pessetes

SECCIO A MIDA

Tenim una secció que ens permet en cas de qualsevol compromís que necessiteu un trajo de carrer, dol o etiqueta escollint-lo al matí, el podreu tenir llest a la tarda.

Trajos i Abrics a la mida des de 60 ptes. i amb classe superior des de 85 ptes. - Trajos etiqueta a mida, Fraks, Xaqués i Smokings desde 100 pessetes. - Trajos i Abrics de nen a mida, totes formes des de 30 pessetes

SECCIO DE CAMISERIA I GENERES DE PUNT

100.000 Camises confeccionades a 4, 5, 6, 7 i 8

ptes. molt superiors. - 100.000 Pijàmes confec-

cionats des de 6 ptes. i Bates des de 15 pessetes.

100.000 Mitjons fantasia i camisetes des de 1pta.

NOTA: Els que de fora de Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'50 ptes. en segells, rebre figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

VOsequiem amb segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Veïdesa i d'Estalvi i altres presents a proporció amb l'import de la compra

ENTRE JUEUS

—Però, com t'has deixat enredar! ¿Que també eren jueus?

—Pitjor; ~~eran jueus~~